

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Akreditacija študijskega programa

AVA - Akademija za vizualne umetnosti

Interdisciplinarni študijski program druge stopnje

Vizualne umetnosti: Sodobne vizualne prakse

Doc. dr. Mitja Reichenberg
Doc. dr. Igor Škamperle
Prof. dr. Žarko Paić
Maja Hercog

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

POROČILO O AKREDITACIJI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj/i in predlagatelj/i: **AKADEMIJA ZA VIZUALNE UMETNOSTI - AVA**

Študijski program: **VIZUALNE UMETNOSTI: SODOBNE VIZUALNE PRAKSE IN TEORIJE;**
preimenovan v času postopka v VIZUALNE UMETNOSTI: SODOBNE VIZUALNE PRAKSE

Skupina strokovnjakov:

predsednik	doc. dr. Mitja Reichenberg, IAM – Inštitut in akademija z multimedije
član	doc. dr. Igor Škamperle, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
član	prof. dr. Žarko Paić, Tekstilno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
članica	Maja Hercog, študentka

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 25.3.2020

Podpis predsednika skupine strokovnjakov: _____

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela **24.10.2019**. Skupina strokovnjakov je vsebinsko uskladila strokovno mnenje in pripravila skupno poročilo o izpolnjevanju meril za akreditacijo študijskega programa.

Skupina strokovnjakov se je sestala dan pred uradnim obiskom (sreda, 11.12.2019 ob 20. uri) v prostorih hotela Cubo (Ljubljana) ter skupno pregledala najprej cilje in smernice evalvacije, nato pa se seznanila z urnikom in postopki obiska. Skupina je tudi uskladila nekaj temeljnih vprašanj in razdelila področja natančnejšega pregleda. Po pregledu dogovorjenega urnika obiska inštitucije Akademija za vizualne umetnosti - AVA, podiplomski program Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse in teorije, ki je bil načrtovan za naslednji dan (četrtek, 12.12.2019), je skupina sklenila sestanek z nekaj natančnejšimi navodili in napotili za čas obiska. Tako je skupina strokovnjakov skupaj s predstavnico NAKVIS-a (ga Anita Kajtezović) uskladila svoj obisk. Obisk je potekal natančno po načrtovanem urniku, v prijetnem in konstruktivnem ozračju, prav vsi sogovorniki akademije so bili pozitivno naravnani in kooperativni, prav tako pa razumevajoči in sprejemljivi glede vprašanj, ki jih je skupina strokovnjakov pripravila. Ob koncu obiska je predsednik skupine strokovnjakov vsem prisotnim ustno predstavil povzetke izsledkov obiska, razprave na koncu ni bilo. Skupina strokovnjakov je sestavila pričujoče poročilo na osnovi vseh gradiv, ki so bila del vloge, vseh javno dostopnih podatkov inštitucije, pa tudi vseh prejetih in predstavljenih dokumentov tekom enodnevnega obiska in naknadno poslanih materialov, ob tem pa seveda opravljenih vseh pogovorov z vsemi deležniki na samem obisku. V postopku priprave zaključnega poročila je AVA pripravila odgovor na preliminarno poročilo strokovnjakov in vnesla precej sprememb, med drugim tudi spremembo programa v naziv VIZUALNE UMETNOSTI: SODOBNE VIZUALNE PRAKSE – kar po mnenju strokovnjakov spremeni prvotni pogled na vsebino načrtovanega podiplomskega programa.

(35. člen meril: Skupina strokovnjakov pripravi skupno poročilo po področjih presoje in standardih kakovosti, določenih v merilih za akreditacijo študijskega programa, in sicer na podlagi vloge s prilogami, druge zahtevane dokumentacije in ogleda prostorov, kadar je to potrebno zaradi popolne ugotovitve dejanskega stanja.

Agencija pošlje akreditacijsko poročilo vlagatelju, ki lahko nanj da svoje pripombe v enem mesecu od njegovega prejema. Če vlagatelj v tem roku pripomb na poročilo ne da, to postane končno. Če pripombe da, skupina strokovnjakov v enem mesecu od njihovega prejema pripravi končno akreditacijsko poročilo, v katerem se opredeli do vseh pripomb.)

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Akreditacija študijskega programa			
Področja presoje	Izpolnjuje standarde kakovosti	Delno izpolnjuje standarde kakovosti	Ne izpolnjuje standardov kakovosti
Sestava in vsebina študijskega programa			
Standard 1		☒	
Standard 2		☒	
Standard 3	☒		
Zasnova izvajanja študijskega programa			
Standard 4		☒	
Standard 5	☒		

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

Temeljna usmeritev za presojo po posameznih standardih:

Skupina strokovnjakov vsak predpisani standard kakovosti presoja na dveh ravneh v skladu z določbami o presoji, ki so podrobneje opredeljene v V. poglavju meril (OBRAZCI VLOG). Na prvi objektivno presodi in z argumenti podpre izpolnjevanje standarda. S tem presoja skladnost, obstoj ali izvajanje predpisanega. Na drugi ravni pa ugotovljeno stanje kvalitativno vrednoti v obsegu nad (ali pa pod) sprejemljivim in s tem presodi tudi kakovost. Na tej ravni presoje z argumenti strokovno oceni, kaj je zelo dobro, dobro, kaj ni oziroma kaj bi lahko bilo boljše. Če je nekaj skladno s predpisom, še ni nujno dobro. Nasprotno nekaj ni nujno slabo, če ni (povsem) skladno s predpisom, saj je visoko šolstvo raznoliko, dobro pa se lahko skriva ravno v posebnosti ali izjemnosti. Medtem ko nekateri standardi kakovosti vsebujejo kvalifikatorje, kot je 'kakovosten', drugi izrecno sprašujejo zgolj po primernosti, ustreznosti ali le obstoju oziroma izvajanju nečesa. Skupina strokovnjakov temu navkljub vselej presoja na dveh ravneh – iz prve ravni na koncu posameznega standarda povzame morebitne neskladnosti ali večje pomanjkljivosti, iz druge pa prednosti in priložnosti za izboljšanje, tako kot izhajajo iz ugotovitev in ocen, in ne po načelu, da morajo biti številčno uravnotežene, ali po kakšnem drugem načelu.

SESTAVA IN VSEBINA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. standard: Študijski program po sestavi in vsebini študentom ponuja celovito znanje ter jim omogoča doseči postavljene cilje in načrtovane kompetence oziroma učne izide.

a) konsistentnost in vsebinska povezanost posameznih predmetov in učnih načrtov ter študijskega programa kot celote:

- Program kaže ambicioznost v odprt prostor s poudarkom na umetniških praksah s predvideno ustrezno teoretsko usmeritvijo – praksa in teorija bi naj nastopali v sami ideji programa prepleteno; teorija in praksa pa se vendar kažeta, predvsem v novi različici, kot premalo definirani in brez jasnih distinktivnih kriterijev – kar pa lahko v novi luči spremenjenega naziva in koncepta programa, ki želi biti bistveno bolj naravnan v samo izvedbeno, torej praktično plat, delno sprejemljivo.
- skupina strokovnjakov meni, so bile v programu Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse in teorije premalo definirani konkretni teoretski pristopi. Trdimo, da čeprav je v programu omenjena sinergija umetniških in teoretskih diskurzov, sama povezava med likovno umetnostjo in drugimi kulturnimi industrijami ni natančno razdelana. To še posebej velja za poskus odpiranja novih kreativnih praks, ki bi strokovnjakom s tega širokega področja sodobne umetnosti omogočile, da ne tekmujejo samo na trgu dela, ampak tudi oblikujejo strukturo dela v kreativnih industrijah. Predmetno specifične kompetence, ki izhajajo iz novega in starega naziva programa, kažejo na povezavo interdisciplinarnih in

intermedijskih dejavnosti v lokalnem, nacionalnem in mednarodnem prostoru, toda tisto, kar še vedno primanjkuje, pa je sama konkretizacija tistega, kar razlikuje to vrsto strokovnjakov od strokovnjakov, ki izobražujejo tradicionalne visokošolske ustanove, kot je npr. likovna akademija. Čeprav predstavniki uradnih in alternativnih institucij na področju sodobne umetnosti nedvomno podpirajo umetniške projekte tega študijskega programa, je treba zagotoviti bolj teoretično platformo, ki bi študentom omogočila primerjalno prednost pred študenti vizualne umetnosti iz drugih institucij. Skupina strokovnjakov meni, da je s spremembo optike in naravnosti programa v svoje izrazito praktično polje delno izpolnjen 17. člen Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, ki določa vsebine, ki so jasno opredeljene in smiselno povezane z aktualnim stanjem in razvojnimi trendi v znanosti, stroki oz. umetnosti.

b) povezanost (skladnost) ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov, določenih v učnih načrtih, s cilji in kompetencami študijskega programa in z njegovo vsebino glede na vrsto in stopnjo študija:

- Pri prvotnem programu Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse in teorije je imel široko nastavljena študijska področja, v večini pa to velja tudi za njegovo prenovitev. Pogrešamo natančnejše opredelitve študijskih procesov, ki bi bili neposredno povezani s praksami in vsaj delno teoretičnimi paradigmi, ki jih posamezni predmet predvideva (npr. *Metode raziskave 2 – metodologija*, ki ne vsebuje definirane vsebine metodoloških principov – čeprav je sedaj metodologija žal izvzeta). Učni načrti pa so mestoma (npr. izbirni predmet *Praksa in teorija sodobne umetnosti / Jovita Pristovšek*) zelo obširno nastavljeni in predvidevajo kompleksen teoretski in praktičen pristop, ob tem pa dajejo ECTS občutek poddimenzioniranega načrta (npr. izbirni predmet *Praksa in teorija sodobne umetnosti / Jovita Pristovšek*) omenjeni izbirni predmet ima 4 ECTS, kar pa bi naj bilo v novi različici urejeno). Smatramo, da ni šlo za napačno branje, kakor AVA v svojem odgovoru predvideva, temveč prej za nasprotno – torej za natančno branje naziva predmeta. Preimenovanje v *Kreativne prakse 2* se nam zdi smiselno, še vedno pa smatramo, da je praksa vedno nekaj, kar mora temeljiti na dobrem poznavanju teoretičnih ozadij in diskurzov.
- Pogrešamo natančnejše opredeljene teoretske in konceptualne pristope, ki bi ob uporabljenih v študijskem programu, študentom omogočili poznavanje in uporabo tudi drugih, v tradiciji umetnostne zgodovine, njene prakse in teoretske refleksije pomembnih metod, kot so ikonografske in ikonološke analize, vizualno umetniške zvrsti, pomen tipologije umetniške motivike in osnovni pregled teorij, ki s sodobnimi teoretskimi pristopi obravnavajo t.i. moč podob, oziroma njene estetske ter idejne oziroma ideološke učinke (R. Arnheim, D. Freedberg, J. Berger, W.J.T. Mitchell, idr.)

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- Razlaga: Nesprejemljivo je tudi, kakor AVA v svojem odgovoru poskuša razložiti, da je teoretični vpogled v vizualne študije in tako imenovani Bildwissenschaft za razumevanje sodobne umetnosti "zastarela paradigma", ker ne odpira možnosti za analizo umetniške prakse kot prostora t.i. postkolonialne in druge kritične študije, ki so se razvile v devetdesetih letih. Nasprotno, v delih najvidnejših protagonistov teh vodilnih pristopov sodobne umetnosti kot vizualnega pojava - W.T.J. Mitchell, Hans Belting in Dieter Mersch - ustvari iz epistemoloških okvirov teorije slik celo vrsto medsebojno povezanih disciplin v družboslovju in humanistiki, ki odpirajo prostor analizi posameznih pojavov v globaliziranem svetu: semiotika, vizualne komunikacije, medijske študije, kulturne študije, nova kritična teorija neoliberalnega kapitalizem itd. Dovolj je posvetovati se z najnovejšimi knjigami, kot so Doris Bachmann-Medick, Cultural Turns: Neuorientierungen in den Kulturwissenschaften, Oliver Grau, Virtual Art, Hans Belting, Bild-Anthropologie, Boris Groys, Art Power, Dieter Mersch, Ereignis und Aura , WTJ Mitchell, What Do Pictures Want?, Gottfried Boehm-Horst Bredekamp, Iconology der Gegenwart, Nicholas Mirzoeff (ur.), The Visual Culture Reader.
- Skupina strokovnjakov tudi meni, da brez vpogleda v zapleteno in pluralno sestavo vizualnih umetnosti, začenši s premikom paradigme z jezika na podobo, ki se je zgodil v devetdesetih letih v zadnjem stoletju, vzponom digitalne tehnologije, ni mogoče odpreti obzorja sinergije med teorijo, prakso in s performativnimi praksami v sodobni umetnosti. Ob navedene avtorje, ki odpirajo teoretsko polje razumevanja podob in njihovega učinkovanja v sodobni družbi in ki ostajajo neobhodni del kompetenc, ki naj jih ima akademski strokovnjak (študent na drugi stopnji Akademije vizualnih študij), sodi na primer tudi Jean Jacques Wunenberg, ki s svojimi deli (Philosophy of Images) skuša reflektirati vizualnost kot primarno izkušnjo človeka, ki nikakor ni odvod ali 'prevod' diskurzivne prakse ali lingvistične matrice, prav ti pristopi (teoretski in praktični), ki skušajo misliti avtonomnost vizualne percepcije in kreacije, pa so danes, z razliko od teoretske paradigme '60 in '70 let, pomembna specifika teorij vizualne umetnosti. Tega v starem in novem programu nismo opazili v zadostni obliki.
- Sklep: zato se za izvajanje novega programa, ki si zdaj prizadeva za čim večjo izvedbo znotraj različnih umetniških izrazov in za čim bolj sprejemljivo realizacijo, uporablja enaka splošna pripomba, ki je bila dana pri oceni prvotno predloženega programskega predloga. Smatramo namreč, da je nujno imeti jasno teoretično podlago za osredotočenost na današnjo vizualno umetnost in za to je prva predpostavka celovit vpogled v stanje vizualne umetnosti kot odprtost perspektiv v zapletenem svetu tehnologije, znanosti in umetniške ustvarjalnosti.

c) v program integrirane znanstvene, strokovne, raziskovalne oziroma umetniške vsebine:

- Po prvem pregledu in razgovorih ugotavljamo, da so vsebine smiselno nastavljene, ob tem pa manjka vidno znanstveno raziskovalno delo nosilcev predmetov, ki bi izkazovali znanstveno kompetentnost na osnovi ustreznih indeksiranih objav – predvsem na teoretskem področju. (npr. *Radikalno mišljenje, politika in estetika* – doc. dr. Sebastjan Leban; najden je bil le en izvorni znanstveni članek in en strokovni članek v zadnjih 9 letih. V teoretičnem predlogu tega predmeta prav tako ni vpogleda v sodobno analizo teorije vizualnosti in slike (na primer anglosaksonski model vizualnih študij in nemški model Bildwissenschaft), ki bi prispeval k doslednosti celotnega radikalnega razmišljanja glede odnosa med estetiko in politiko; k prej povedanemu sodi še doc. Miran Mohar – predmet *Metode raziskave 2* – pogrešamo znanstvene in strokovne indeksirane objave pisnih prispevkov), kar predvideva tudi *Zakon o visokem šolstvu* v 55. členu (pogoji za izvolitev)
- – in ponovno: s spremembo optike programa v praktično polje, smatramo, da je lahko nov pogled smiselno in uspešno nastavljen, reference iz prakse pa kvantitativno in kvalitativno zadostne.
- Skupina strokovnjakov meni, da v prvotnem programu Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse in teorije ni bil izoblikovan znanstveni pristop k sodobni umetnosti (teoriji) kot pogoju za umetniško realizacijo (prakso) - saj prav to daje sodobni umetnosti legitimnost, to pa je vse večja sinergija med napredovanjem humanistike, novimi tehnologijami in udeležbo akterjev v umetniškem dogodku. To, seveda, zahteva, da imajo izvajalci na akademskem področju visokega šolstva najvišje znanstvene kompetence, objavljena dela in knjige, ki jih upravičujejo za izvajanje predvidenih predmetov na tem področju interdisciplinarne vizualne teorije. Menimo, da v tem primeru to ni razvidno iz vpogleda v znanstvene prispevke predlaganih predavateljev predmeta, pri obrnjenem fokusu predmeta v bistveno bolj praktične vode, pa je lahko to smiselno. Še vedno pa menimo, da je takšen odklon lahko tudi šibka točka samega programa, saj ne nudi dovolj teoretične podlage iz katere bi lahko izhajala bistveno bolj artikulirana praksa.
- Ob tem pa menimo, da so v program integrirane številne umetniške vsebine, študentom je omogočeno sodelovanje na različnih mednarodnih razstavah in dogodkih (npr. Beneški bienale; Grafični bienale v Ljubljani; razstava Alice in wonderland v Londonu; ...), kjer tudi sami razstavljajo.

č) vrstni red predmetov oziroma razporejenost predmetov po semestrih in letnikih (horizontalna in vertikalna povezanost) ter njihovo kreditno ovrednotenje:

- Vrstni red je smiselno nastavljen, povezanost se vidi predvsem v prehajanju med teoretskimi in praktičnimi vsebinami, manj med znanstvenimi disciplinami in teorijo umetnosti. Glede na to, da gre za program II. stopnje, bi bilo treba razmisliti o ustrezni okrepitvi raznolikost teoretskih pristopov in s tem povečati možnost refleksije kontekstualizacije umetniške prakse. Kreditno ovrednotenje je potrebno ponovno premisliti, saj opažamo nesorazmerja pri določenih predmetih kot na primer pri predmetu Strokovni kontekst (viš. pred. dr. Jovita Pristovšek): predvideni so seminarji, predstavitve in predavanja, predmet pa je ovrednoten s 4 ECTS.

Skupina strokovnjakov je ob pregledu prvotnega programa predlagala, da akademija premisli o delitvi tistih predmetov, ki zahtevajo teoretični in praktični pristop na način dveh predavateljev ali delitev na dva različna predmeta oz. pristopa na način ločenih teoretskih predavanj in praktičnih vaj. Akademije je idejo smiselno upoštevala in spremenila notranji ustroj predmeta ter umaknila teoretske vidike ter študijsko smer preimenovala v Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse. Ob tem skupina strokovnjakov še vedno misli, da bi pa dober teoretski vidik prinašal bistveno bolj poglobljene in družbeno pozicionirane projekte, ki bi ne temeljili le na (večinoma) izvedbenih elementih. Teorija je namreč nujni sestavni del prakse, tudi umetniške izražanja, katerega namen je družbena kritičnost, saj ni družbene kritičnosti brez predhodnega znanja. S tem pa smatramo, da program Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse **delno izpolnjuje standarde kakovosti** za izvajanje predvidenega podiplomskega programa.

2. standard: Študijski program se po imenu, namenu in vsebini primerno umešča v predvideno področje in disciplino.

Povezanost vsebin študijskega programa, njihovo razmerje do uporabnih oziroma temeljnih znanj s področja in discipline ter idejni izbor vsebin, jasno opredeljenih in smiselno povezanih z aktualnim stanjem in razvojnimi trendi v znanosti, stroki oziroma umetnosti:

- Študijski program izkazuje idejo po povezovanju teoretičnih in praktičnih aspektov, ob tem pa ponuja, predvsem zaradi svojega dokaj butičnega modela, individualne rešitve in natančne usmeritve v določene prakse. Aktualna znanja so prisotna v smislu nazivov predmetov, v programu Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse in teorije pa nismo pa zaznali teoretičnih disciplin, ki bi zaokrožale analitična, kritična in metodološka načela znanstvenega raziskovanja in delovanja. Ker gre sedaj za spremembo notranje strukture programa, je ta optika lahko tudi drugačna, saj vsebuje manj teoretičnih vpogledov.
- Pogrešamo obravnavo sodobne problematike vizualnih študij, ki se je razvila v zadnjih dveh oz. treh desetletjih, na osnovi t.i. ikonskega obrata (iconic turn), kot je to definiriral W.J.T. Mitchell, ki vizualno polje in njegove prakse razlikuje

od t.i. diskurzivnih praks, ki so opredeljevale teoretsko družboslovno in umetnostno paradigmo v '60 in '70 letih.

- Čeprav je program študija deklarativno usmerjen v britanski model kulturnih ali vizualnih študij, nismo uspeli zaslediti, koliko najnovejših raziskav vizualne antropologije gre potemtakem o različnih teoretičnih pristopih slike v digitalnem okolju (npr. W.J.T. Mitchell, H. Belting, D. Mersch in drugi)
 - Celotna paleta nove filozofske estetike, ki danes problematizira odnos med družbo, politiko in umetnostjo, zahteva spremembo paradigme v razmerju do statusa tehno-znanstvene produkcije informacij. Ta ključni vidik tudi v novem ponujenem programu ni dovolj natančno opredeljen.
 - Manjka tudi epistemologija vizualnih študij in slikovne znanosti, iz katere bi bilo mogoče sodobno umetnost problematizirati kot sistem, v katerem lahko obstajajo radikalno subverzivne ideje o političnih spremembah položaja umetnikov danes, kar v veliki meri temelji na usmeritvi tega študijskega programa. Z odvzemom teoretičnih vidikov in preimenovanjem programa v Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse bi želeli prav na tem mestu opozoriti, da je nastala vrzel, ki bi omogočala teoretski vpogled v vse prej našteto.
- Komentar: 33. člen zakona o VŠ definira drugostopenjske študijske programe kot tiste, ki (cit.) ... študentom omogočajo poglobljanje znanja na širših strokovnih področjih, usposabljaajo za iskanje novih virov znanja na strokovnem in znanstvenem področju, za uporabo znanstvenoraziskovalnih metod v širšem spektru problemov in v novih ali spremenjenih okoliščinah, prevzemanje odgovornosti za vodenje najzahtevnejših delovnih sistemov ter za razvijanje kritične refleksije, socialnih in komunikacijskih zmožnosti za vodenje skupinskega dela (konec citata). Zato skupina strokovnjakov meni, da je opustitev teoretskega vidika določenih predmetov lahko tudi vsebinsko problematična, saj ne izkazuje več usposabljanja v smislu znanstvenega področja, znanstvenoraziskovalnih metod (metodologij) ter tako študente ne opremi dovolj za kritično refleksijo.

Študijski program sledi uporabnostim, ob tem pa skupina strokovnjakov še vedno meni, da tudi novi študijski program po tem standardu **Delno izpolnjuje standarde kakovosti** za izvajanje predvidenega podiplomskega programa.

3. standard: Študijski program je povezan z okoljem, v katerem visokošolski zavod deluje.

a) analize oziroma raziskave potreb zaposlovalnega okolja, trga dela in zaposljivosti diplomantov ali potreb po znanju in ciljev družbe:

- Na podlagi predloženih dokumentov in razgovora s predstavniki potencialnih delodajalcev, je možno ugotoviti, da obstajajo potrebe zaposlovalnega okolja na trgu dela po specifičnem profilu teh diplomantov – ob tem pa ugotavljamo, da prave analize trga dela v tej smeri ni. Kljub temu potencialni delodajalci poudarjajo pomen drugostopenjskega študijskega programa, ki bi študente opremil z bolj poglobljenim znanjem in razumevanjem konceptualizacije in konteksta v sodobni umetnosti.

b) razmere za praktično izobraževanje študentov:

- Ugotavljamo, da obstajajo zunanji deležniki, ki se strinjajo in kažejo zanimanje za tesno sodelovanje in vključevanje študentov in diplomirancev v njihove programe ter umetniške prakse, ob tem pa poudarjajo potrebe po kvalitetnem teoretskem znanju, ki se mora povezovati s praktičnimi vsebinami določenega področja.
- Razmere za praktično izobraževanje študentov so dobre. Akademija sodeluje s številnimi in raznolikimi zunanjimi deležniki, tako v Sloveniji, kot tudi mednarodno. To omogoča študentom praktično izobraževanje v smeri, ki si jo izberejo.

(Izpolnjevanje standarda ni obvezno za študijske programe tretje stopnje.)

Skupina strokovnjakov meni, da program po tem standardu **Izpolnjuje standarde kakovosti**

ZASNOVA IZVAJANJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. standard: Zasnova izvajanja študijskega programa ustreza njegovi vsebini, sestavi, vrsti, stopnji in namenu (ciljem), tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovski in materialni).

a) predvideni načini, oblike in potek poučevanja:

- Načini, oblike in potek poučevanja so ustrezni in v skladu s programskimi vsebinami
- Študij se bo izvajal kot izključno izredni študij

b) ustreznost kadrov v skladu s 13. členom meril ter:

- **področna primernost izvolitev v naziv visokošolskih učiteljev in sodelavcev;**
- **izpolnjevanje pogojev za mentorstvo doktorskim študentom in ustreznost mentorjev:**

- skupina strokovnjakov ugotavlja, da so predavateljski kadri ustrezni, kvalitetni in mednarodno prepoznavni na umetniškem področju. Ugotavljamo pa tudi, da iz baze SICRIS ni razvidno znanstveno raziskovalno delo nekaterih nosilcev predmetov, ki predstavljajo temelj mag. študijskega programa: npr. predmet: *Metode raziskave 2 – metodologija*, katerega nosilec predmeta je Miran Mohar, le-ta ne izkazuje
- področne primernosti, saj ne izkazuje potrebnih referenc iz področja metodologije (v bazi SICRIS avtorja ni). Vendar pa so, s spremembo poudarka v preimenovanju programa v Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse, večinoma umetniške habilitacije in k temu naravnani učiteljski kader, seveda smiselne, saj dajejo poudarek prav na praktičnem vidiku delovanja in izobraževanja.
- Smatramo, da imajo predavatelji bogate izkušnje na praktičnih področjih, ki jih novi program Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse ponuja in smiselno dopolnjuje, kar pa pomeni v končni oceni zadostno kvaliteto.
- Program mora imeti še eno FTE zaposlitev (polno zaposlitev).

c) materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:

- Skupina strokovnjakov meni, da program izkazuje potrebne materialne razmere

Skupina strokovnjakov meni, da glede na prej navedeno, program **Delno izpolnjuje standarde kakovosti**, saj AVA ne izkazuje na programu še ene FTE zaposlitve.

5. standard: Pogoji za študij in obvezne sestavine študijskega programa so določeni, pregledni in razumljivi. Omogočajo uveljavljanje pravic in izpolnjevanje obveznosti vseh deležnikov v študijskem procesu.

a) pogoji za vpis v študijski program in napredovanje študentov:

- so ustrezni

b) merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program:

- ustrezno

c) načini ocenjevanja:

- so ustrezni

č) pogoji za dokončanje študija:

- končne pridobljene kreditne točke ustrezajo

- skupina strokovnjakov tudi ocenjuje, da je primerno, da študent zaključi študijski program z zagovorom in predstavitvijo praktičnega in teoretičnega dela magistrskega dela, saj se predvideva, se študij zaključi po uspešnem javnem zagovoru pred najmanj štiričlansko komisijo, ki jo sestavljajo tutor (mentor), notranji član pedagoškega kadra in zunanji strokovni evalvator.

d) pogoji za dokončanje posameznih delov programa, če jih ta vsebuje:

e) strokovni oziroma znanstveni naslov:

- Je ustrezen

f) pogoji za prehode med študijskimi programi:

- Pogoji ustrezajo merilom za prehode med študijskimi programi.

(Točka d ne velja za študijske programe tretje stopnje.)

Skupina strokovnjakov meni, da program po tem standardu **Izpolnjuje standarde kakovosti**

POVZETEK

Podiplomski program Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse in teorije je v temelju dobro zastavljen in predstavlja smiselne dopolnitve študija vizualnih umetnosti, ob tem pa nagovarja zainteresirane podiplomske študente, ki želijo stopiti v teoretski in umetniški prostor s širokim znanjem področja različnih disciplin, kar naj zaokroža celoten diskurz povezave teorije in prakse s tega področja. Neustreznosti, ki smo jih zaznali, se nanašajo predvsem na določene programske-vsebinske nedorečenosti, na katere opozarjamo v samem poročilu ter premalo znanstvenih kompetenc predavateljev, ki so nosilci predmetov. Prav zaradi slednjega predlagamo razmislek o ločitvi umetniškega in znanstvenega pristopa k določenim vsebinam, ki ponujajo prav simbiozo teh dveh paradigem. Vsekakor pa velja pohvaliti izredno mednarodno povezanost programa, delo vodstva in strokovnih služb, ki zagotavljajo ustrezne materialne pogoje za delovanje programa in povezavo med študenti ter pedagoškim kadrom, ki lahko prav zaradi svoje butičnosti deluje homogeno in dobro uglaseno. Ob tem še vedno izražamo pomisleke ali je preprosto izvzetje teorije ustrezno, saj so tudi zunanji deležniki v pogovoru izpostavili pomen teoretičnega znanja pri umetnikih s katerimi sodelujejo in posebej poudarili prav potencialno teoretično podlago kot močno področje drugostopenjskega programa, ki bi s tem smiselno nadgradil prvostopenjski program. Čeprav skupina strokovnjakov ne dvomi v dosežke bodočih izvajalcev programa, pa so potrebne reference kljub temu nujne. S spremenjeno topiko in ostjo programa, kjer so tudi v nazivu izvzete teoretske vsebine (naziv programa Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse) se je AVA odmaknila od fokusa visokošolskega teoretskega polja in se postavila izrazito v os praktičnega izobraževanja. Skupina strokovnjakov meni, da je premik glede na opažanja in naše

opombe smiselno nastavljen, predlagamo pa ponovni pregled programa po dveh aktivnih študijskih letih implementacije.

SUMMARY

The postgraduate program Visual Arts: Contemporary Visual Practices and Theories is fundamentally well-established and represents a meaningful complement to the study of visual arts, while addressing interested postgraduate students who wish to enter the theoretical and artistic space with a broad knowledge of the field of various disciplines, to complete the whole discourse connections between theory and practice in this field. The inadequacies that we have identified relate primarily to certain programmatic and substantive ambiguities, which are highlighted in the report itself, and the lack of scientific competences of the principal lecturers and mentors. Because of that we propose to consider separating the artistic and scientific approach to certain contents, which offer a symbiosis of these two paradigms. However, the extremely interconnectedness of the program, the work of the management and professional services, which provide the appropriate material conditions for the operation of the program and the connection between the students and the teaching staff, which can, due to its boutique nature, act homogeneously and well-tuned, should be commended. In this context, we continue to question whether a simple exemption from theory is appropriate; since external stakeholders also emphasized the importance of theoretical knowledge to the artists they work with and specifically emphasized the potential theoretical basis as a strong area of the second-cycle program that would meaningfully upgrade the first-degree program. Although the team of experts does not question the achievements of future program implementers, the necessary references are nevertheless necessary. With the changed topic and the focus of the program, which also excludes theoretical content (Visual Arts: Contemporary Visual Practices), the AVA has moved away from the focus of the higher education theoretical field and placed itself distinctly in the axis of practical education. The team of experts believes that the shift in terms of observations and our notes is reasonable, and we suggest that the program be reviewed after two active academic years of implementation.

Izpolnjevanje standardov kakovosti

Izpolnjuje standarde kakovosti

- *obstajajo potrebe zaposlovalnega okolja na trgu dela po specifičnem profilu teh diplomantov;*
- *obstajajo zunanji deležniki, ki se strinjajo in kažejo zanimanje za tesno sodelovanje in vključevanje študentov in diplomirancev v njihove programe ter umetniške prakse;*
- *razmere za praktično izobraževanje študentov so dobre, saj Akademija sodeluje s številnimi in raznolikimi zunanjimi deležniki;*

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Delno izpolnjuje standarde kakovosti

- *pogrešamo obravnavo sodobne problematike vizualnih študij, ki se je razvila npr. v zadnjih dveh oz. treh desetletjih;*
- *nismo zasledili najnovejših raziskav vizualne antropologije slike v digitalnem okolju;*
- *v programu ni dovolj natančno opredeljen ključni vidik celotne palete nove filozofske estetike, ki zahteva spremembo paradigme v razmerju do statusa tehnološke proizvodnje informacij;*
- *manjka epistemologija vizualnih študij in slikovne znanosti;*

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Odličnost

- *AVA – akademija za vizualne umetnosti ima in goji izredno močno mednarodno povezanost, s tem pa daje študentom pomembne možnosti pri študiju progama Vizualne umetnosti: sodobne vizualne prakse in teorije za sodelovanja in obiskovanja mednarodnih projektov;*
- *Izpostaviti velja tudi, da študentje skupaj s profesorji sodelujejo na različnih razstavah in projektih sodobne umetnosti v Sloveniji in da se zelo dobro vključujejo v dejavnosti, povezane z okoljem, kot so performativne akcije, gledališki eksperimenti, grafična pismenost in umetnost na področju družbene udeležbe.*

Priloge:

- *soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu*